ԵՐԲՈՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻԻ [illegible] Կ. ՊՈԼԻՍ, ՀՈՐԵՔՇԱԲԹԻ [illegible] ՆՈԵՄԲԵՐ 4 -16 2 ԴԵՇԼՊ 1316 4 ԹՇՐԻՆ ՈՒ. 1314 Գ. ՏԱՐԻ, ԹԻԻ 622

"پوزانتيون"
ارنجبوی وسیاسی غزته. صاحبی نیاز ومدیر مسئولی
پوزانت کچیان
جاده بابعالی نمره ۲۳-۲۵ عدد نومرولی اوده اداره خانه سی مقابلنده در

20 ՓԱՐԱՅ

Բիւզանդիոն

ՕՐԱԹԵՐԹ

ՏԵՐ ԵՒ ՏՆՕՐԻՆ
ԲԻՒԶԱՆԴ ՔԻԶԵԱՆ
PUZANTION
Journal Arménien Quotidien, Politique, Financier et Litteraire
Directeur - Propriétaire
PUZANT KÉTCHIAN
Bab-Ali Djaddéssi, No. 23 _ 25.
CONSTANTINOPLE

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ — ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՄԵՆՕՐԵԱՅ — ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ԳԻՏԱԿԱՆ

ՊԱՏՄԱԿԱՆ ՆԻՒԹԵՐ

ԷՋ ՄԸ ՀՌՈՄԱՅԵՑԻՈՑ ՊԱՏՄՈՒԹԵՆԷՆ

[Վիլհելմ Բ. Կայսեր ասղնագործութեան առիթով]

Ի նկատ առնելով տենդոտ հետաքրքրութիւնն որով ողողուած էր ամէն ոք Գերման կայսեր ու կայսրուհւոյն ուղեւորութեան առիթ, արժան կ'դատնանք ճարակ մ'ալ մեր կողմէն տալ այդ համայնական հետաքրքրութեան, պատճառով Հռոմէական պատմութենէն էջ մը որ հակադարձ կերպով կ'համեմատի Վիլհելմ Բ.ի ազգութեան, մանաւանդ պատմական Սուրիոյ նահանգին և Պալմիրի հնութեանց։ Հռոմէական աշխարհին մէջ։ Բաւական է այսքանն ըսել թէ «Վերանորոգիչ կայսրութեան» անուան արժանացած է Հռոմէական պատմութեան մէջ. զի իր սակաւատեւ իշխանութեան առն չարդած է բոլոր թշնամիներուն և վերահաստատած է կայսրութեան փառքն ու զօրութիւնը։ Ոչ միայն անձնապէս սատիկ քաջ էր, մինչեւ իսկ օր մը անձամբ իր ձեռքով 48 թշնամի սպանած էր, այլ և վերին աստիճանի խիտ եւ կարգապահ էր։

Այսպիսի յատկութիւններով օժտեալ ըլլալուն չնորհիւն էր որ կրցաւ Աւրեղիանոս կայսրը սարսած և խախտած տէրութիւնն ամրացնել, և իր գլուխ գործոյն է Զենոբիա թագուհւոյն խորհուրդներն ի դերեւ հանել։ զի ահագին բանակ մը Իտալիայէն ճամբայ ելնելով Սուրիա անցաւ, հիւսիսային տեղեր պատեցաւ ուր կ'պատի Վիլհելմ Բ. կայսր. ու եմնաս քաղաքի առջեւի դաշտին մէջ ճակատեցաւ Զենոբիայի զօրաց դէմ, որք իրենց երկիրն ու տէրութիւնը, մանաւանդ թագուհին պաշտպանելու համար հրաշալիքներ գործեցին. բայց չկրցան աշխարհք դողացնող հռոմէական լեգէոնները յաղթել։ Զենոբիա փախաւ, Բալմիրա քաղաքն [թէտմոր] ապաստանեցաւ։ հասաւ Աւրեղիանոս կայսրն ու պաշարեց, այլ տեսնելով թէ պաշարումն կ'երկարի, ուղեց պատուով ի հաշտութիւն հրաւիրել։ «Պատերազմները զէնքով միայն կ'վերջանան, պատասխանեց խորհուրդ թագուհին, յիշէ՛ որ կղէոպատրա մեռնիլ յանձն առաւ քան գերի ըլալ» Բայց վերջէն սովը ասստիացաւ քաղաքին մէջ, Զենոբիա անկէ խոյս առաւ որ իր տէրութեան մէկ ուրիշ քաղաքն ապաստանի, սակայն ձեռք չկրնալով Աւրեղիանոսի առջեւը բերուեցաւ։ «Սա յաղթութեամդ միայն զքեզ կայսր կ'ճանչնամ, նախորդներդ այնպէս չէի ճանչցած»,—ըսաւ անընկճելի Ամազոն յաղթական թշնամւոյն դիմացն եղնելուն պէս։

Այս խօսքն այնպիսի փաղաքշանք մ'ունէր իր մէջ, որ Աւրեղիանոս զօրաց պահանջման հակառակ չսպասեցաւ դինք, այլ իր յաղթանակին զարդ ընելէ վերջը կենդանի թողուց ու հանդիսաւ ձգեց, մանաւանդ բնակավայր մ'ալ պարգեւելով իրեն։ իր ցեղ մինչեւ Դ. դարը տևեց Իտալիոյ մէջ։

Արդ, Պալմիրա այս Զենոբիա թագուհւոյն ընդարձակ տէրութեան բազմաթիւ ծաղկեալ քաղաքներէն մին էր, որուն հրաշալի աւերակները տեսնելու գացեր է Աւրեղիանոսէն ոչ ինչ նուազ զօրաւոր կայսր մը, որ գրեթէ անոր յաջորդը կ'համարուի։

ՍԱՐԿԱՒԱԳ ՆԱԹԱՆԱՆՑ

ՔՐՈՆԻԿ Ս. ՏԵՂԵԱՑ

Գերման կայսրն ա կայսրուհին չերեսաղէմ. —Տեսակցութիւն Հայոց Պատրիարքին հետ.— Հեռագրերգարձ ինքնիշխիր Տէրտանան Տեղեաց մէջ։

[ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ «ԲԻՒԶԱՆԴԻՈՆ»Ի]

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ, 19/31 Հոկտ. 98

Վիլհելմ Բ. առաջին քրիստոնեայ վեհապետը չէ որ կ'այցելէ Ս. Երկիրը։ Թողունք Հռոմէական, Բիւզանդական, և ուրիշ քրիստոնէական շրջաններն, երբ քրիստոնեայ թագաւորներու այցելութիւնն և ներկայութիւնը գրեթէ անսովոր էր Ս. երկրին մէջ, յիշենք միայն թէ վերջին երեսուն տարուան միջոցին՝ մէկէ աւելի [Աստորիոյ և Պապիլիոյ] կայսրներ և բազմաթիւ գահաժառանգ և կայսերազուն իշխաններ այցելած են Ս. երկիր։ բայց պէտք է խոստովանիլ թէ առնոցմէ և ոչ մէկուն մուտքն այն ատիճան հանդիսաւոր եղած է, որքան և որպէս եղաւ Գերմանիոյ կայս. ամուլինն ի Ս. երկիր, ի Ս. Երուսաղէմ, և մանաւանդ ի Ս. Յարութիւն։ Հոկտ. 14/26 Դշ. կէս օրէն առաջ Գերման կայսեր զբօսանաւն, ուղեկից Օսմանեան և Գերման մարտանաւերով, Հայիֆա կ'հասնի, որք թնդանօթներու արձակումներով կայս. առնուին Ս. երկիր ժամանումը կ'իմացնեն։ Նաըմ փաշա —Դամասկոսի կուսակալ— իր հետեւորդներով, Հայիֆայի գերմանական փոխ հիւպատոսն և գերման գաղթականութեան ներկայացուցիչները կայս. զբօսանաւն երթալով՝ Ն. Կ. Վեհափառութիւնը կ'առանձնորդեն ուղղակի իրենց համար պատրաստուած թագավայրն, ուր ճաշելէ և հանգստանալէ յետոյ կ'սկսի շրջագայիլ քաղաքին նշանաւոր վայրերը, քաղաքէն կէս ժամ հեռու գերմանական գաղթավայրն և կարմելոս պատմական և նուիրական լեռը։ կայս. ամբը գիշերը Հայֆա կ'անցընէ և առաւօտուն կանուխ ճամբայ կ'ելնէ դէպ ի Պաղեստինի հին և պատմական քաղաքներէն մէկը՝ Կեսարիա, որոյ ահեղ թակներն միայն մնացած են այժմ. բայց Վիլհելմ Բ. հնասէր և հնագէտ մ'ալ է միանգամայն, և մի միայն այս այցելութեան համար էր որ յատկապէս կառուցի չինուեցաւ Հայիֆայէն մինչեւ Երուսաղէմ՝ Կեսարիա և Եափա քաղաքներէն անցնելով։ Կեսարիոյ կնասկոլիծան չէնքերն և աւերակները կը կ'հետաքրքրեն Գերմանիոյ վեհապետն, ուր որոշեալ ժամանակէն աւելի կը մնայ և երեկոյեան ժամ Ա[ին] [Ը. Թ.] հագիւ կ'ժամանէ ի Ջոպպէ, ուր արդէն կայս. մարտանաւերը կանխած էին զինքն, և Թնդանօթի 101 բոմբոմով կ'ողջունեն կայս. ամուլին մուտքը։ Երուսաղէմի կառավարիչ Թեվֆիք պէյ, — որ քալ գերմանագէտ մ'է— զօրաց հրամատար փաշան և քաղաքիս գերմանական հիւպատոսն անմիջապէս ներկայանալով բարի գալուստ կ'մաղթեն։ բայց արդէն ժամանակն ուշ և Ն. Կ. Վեհափառութիւնը ճանապարհին չատ յոգնած ըլլալով ուրիշ ներկայացուցիչներ չընդունիր։—կայս. ամուլի ներկայութեան միջոցին՝ ինչպէս Հայիֆա նմանապէս եափա քաղաքն արտաքոյ կարգի հրճուութեամբ բարեպարտուած և գիշերն ալ լուսաւորուած էր։ Յաջորդ ՈՒՐ. օրը կայս. ամուլը չրջագայեց քաղաքին նշանաւոր եւ պատմական վայրերն, և քաղաքէն 10 րոպէ հեռու գեղեցիկ և զուարճալի բլրակի մը վրայ և պարտէզներէն չրջապատուած՝ Գերման գաղթականութեան ընակավայրն այցելեց, ուր Գերմանացիք չատ մեծ պատրաստութիւններ տեսած ըլլալով՝ լաւ ընդունելութիւն մ'ըրին իրենց կայսեր և կայսրուհւոյն։ կէս օրուան մօտ Ն. Կ. Վեհափառութիւնը կեցած էր իր ընթացքն և մէկ ժամէն հասաւ Լաթրոն պատմական գիւղը,— արդէն Ս. երկրին մէջ ո'ր քաղաք, ո'ր գիւղ, ո'ր բլուր չունի իր պատմութիւնը, գոնէ իր ասանդութիւնը.—ուր վրանները և ամէն բան պատրաստուած էին կայս. ամուլի գիշերային հանգստեան համար։ Հոկտ 17/29 Շբ. առաւօտեան չարունակել իրենց ճանապարհը դէպ Ս. Երուսաղէմ։ Վիլհելմ Բ. կայսր և Ափսուպա Վիքտորիա կայսրուհին չրջապատեալ իրենց սպասաւորներ և ռազմիկներէն զատ՝ ճանապարհին ընկերացող բազմաթիւ չէներէ և առաջնորդուած հարիւրաւոր հեծելազօրներէ, յատկապէս կ. Պոլսէն ղրկուած էրթմօղրու զօրագ գնդէն 300 նիզակաւորներէ, և տեղացի թմբաջի և Պեդէվի կոչուած ձիաւորներէ՝ յամրաքայլ կ'յառաջանային դէպի Ս. Երուսաղէմ։ Մինչեւ իսկ Երուսաղէմէն 4-5 ժամուան հեռու տեղեր ճանապարհներու վրայ անհամբեր սպասող բազմութիւնը թիւ չունէր։ Վերջապէս կէսօրէն մէկ ժամ առաջ կայս. կառանը հասաւ քաղաքէս մէկ ժամ հեռու «Գալոնիա» ըսուած տեղը, ուր փոքր ինչ հանգստէ եւ պաշօնական ձեւակերպութիւններէ յետոյ՝ սկսան բարձրանալ դէպի Ս. Քաղաք, և երբ Օմ. հիւանդանոցի առջեւ հասնելով առաջին անգամ ըլլալով Նչմարեցին Մարգարէից քաղաքին պարիսպներն՝ անմիջապէս Դաւիթ բերդի վրայէն որոտացող թնդանօթներ աւետեցին կայս. ամուլին ժամանումն ի Ս. Քաղաք։ եւ ահա ամէն լեռնէ եւ ամէն բլուրներէ երկինք բարձրացող «կեցցէ»-ներու եւ ազդանշերու որոտընդոստ ձայներով նոցին կ. Վեհափառութիւնքը ճիշտ կէսօրին երուսաղէմ մտան և ուղղակի կայս. վրանները երթալով հանգստացան։

Ի Ս. ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ։—կայս. ամուլին ի Ս. Յարութիւն ընդունելութեան կերպի մասին երկք Պատրիարքներու կողմէն ամէն կարգադրութիւն եղած լլլացած էր. կէսօրէն սկսեալ Ս. Տաճարին մէջ գտնուող կրօնաւորներ սկսան բոլոր ջահերը, մոմերն և կանթեղները վառել և ուրիշ պատրաստութիւններ տեսնել, յետոյ երկք ազգաց Պատրիարքներն իրենց կրօնաւորներով եկան և կազմու պատրաստ կեցան կայս. այդկողմանեցներ գալտեան։ Այս տեղ պէտք է ըսեմ թէ՝ կայս. վրաններէն դէպ ի Ջոպպէի դուռը տանող ճանապարհին վրայ վեց հատ Ցաղիական կամարներ չինուած էին, երկուքը Տէզդոյս Քաղաքացիներ կողմէն, երկքը Գերման գաղթականներէն և մէկը հպատակ Հբէից կողմէն։ կայս. մտնը Ս. Յարութիւն գնալու միջոցին առաջին անգամ պիտի անցներ Հբէից կամարին տակէն, ուր երբ հասան՝ Հբէայ ռաբբիք Աստուածաչնչով, տասնաբանեայ պատգամաց տախտակներով և եօթնաջահեան աշտանակի պատկերով ներկայացան, և ուղերձ մը կարդալով բարի գալուստ մաղթեցին։ Ցետոյ Օգոստ. հիւրերը չարունակելով իրենց ճանապարհը՝ միւս կամարներու տակէն անցան՝ ամէն տեղ ողջունուելով. իսկ պարսպի փլցուած մասէն ներս մտնելնուն պէս ամէնքն ալ ձիերէն և կառքերէն վար իջան և սկսան հետիոտն յառաջանալ։ եւ ահա ժամը ճիշտ ութ ու կէսին (Ը. Թ.) Ն. Կ. Վեհափառութիւնքը չրջապատեալ՝ բայ ի Գերման բարձրաստիճան հետեւորդներէ՝ Բարճհվէնէր, Շաքիր, Ահմէտ Ալի, Ապտուլլահ և Նազիմ փաշաներէ, և առաջնորդուած ոստիկան և սմբնաւոր զինուորներէ և բազմաթիւ Սաղիմեան գարդարուն «գավաս»ներէ, երեւցան Ս. Տաճարին արտաքին դրան դիմացը։ Վիլհելմ Բ. ապտետական հագուստ կ'կրէր, Ափսուպա-Վիքտորիա կայսրուհին բոլորովին սպրդ հագած էր, իսկ բոլոր Թուրք և Գերման տաճիճանաւորները համազգեստով էին։ Տաճարին դուռը Լատինաց Պատրիարք՝ Տ. Բիավի, իր աջ ու ձախ կողմն ունենալով իւր օգնական եպսն և Ֆրանչիսկեան կրօնաւորաց Գիւարդն և ուրիշ բազմաթիւ եկեղեցականներ, իսալէբէն լեզուաւ բարի գալուստ մաղթեց Օգոստ. հիւրերուն և մէկ կողմ քաշուեցաւ։ Քրիստոսի պատանման տեղւոյն առջեւ կեցած էր Տ. Յարութիւն Ս. Պատրիարք Հայրն, իր չորք ունենալով չորս եպիսկոպոս և քանի չափ վարդապետ։ Ն. Բ. Սրբազնութիւն, եպիսկոպոսներ և վարդապետներէն ոմանք իրենց նշանները կախած էին։ երբ կայս. ամուլն Հայ կրօնաւորաց խումբին մօտեցաւ՝ երկու տարիքաւոր անմիջապես անոնց առջեւ տաքնեցին երկու չատ թանկագին գորգեր, զորս 70 տարի առաջ Ս. Աթոռոյս յիշատակ նուիրած են Ակնոյ Ամիրաներ։ Նոցին Ն. Վեհափառութիւնք կեցան գորգերու վրայ։ կայսրուհին կ'զրնտնուէր կայսեր աջ կողմն եւ իրենց չուրջ հիւր փաշաներ։ Ս. Պատրիարք Հայրն երկիւղած քայլերով յառաջացաւ, և գլխի համառօտ խոնարհութենէ մը յետոյ՝ Թուրքերէն գրական ոճով խօսեցաւ.—

«Ամենամեծ պատիւ մ'է ինձ չնորհաւորել Ձեր կայսերական և Արքայական Վեհափառութեանց վեհաշուք և երջանկաբեր ժամանումն ի Ս. Քաղաք, որ իմ Վեհափառ Տիրոջս եւ Վեհապետիս, Օգոստ. Սուլթանի չնքեղ հովանիին տակ համախմբուած զանազան դաւանութեանց վերաբերող համայն Քրիստոնեայ ժողովրդոց նուիրական կեդրոնն է։

«Երջանիկ կ'համարիմ զիս, որ իմ բարձրաստիճան եկեղեցականներովս կարող կ'ըլլամ յանուն Հայ եկեղեցւոյ ամենայն խոնարհութեամբ ողջունել Ձեր Վեհափառութեանց չնորհաւոր այցելութիւնը քրիստոնէութեան գերագոյն սրբավայրին, այս եկեղեցւոյս մէջ։

«Սոյն հանդիսաւոր առիթս և այս Սրբազան Տեղեաց մէջ Աստուածային առատագին օրհնութիւններ կ'հայցեմ Ձեր Օգոստ. անձանց վրայ, և նուանդագին մաղթանքներ կ'ուղղեմ վասն բարօրութեան և երկարաբեւեան թանկագին աւուրց Ձեր Կայսերական եւ Արքայական Վեհափառութեանց։»

Ծոպպէի Պ. Սրապիոն Մուբատեան անմիջապէս կարդաց այս ճառին գերմաներէնը, զոր ուշադրութեամբ ունկնդրեցին Ն. Կ. Վեհափառութիւնք և հետեւողք։ երբ Պ. Սրապիոն կ'կարդար ճառին վերջին մասը՝ կ'դիտէինք թէ Գերման կայսրն և կայսրուհին իրենց գլուխը կ'խոնարհեցնէին կամացուկ մը և Հայոց Պատրիարքին առջեւ՝ ի նշան չնորհակալութեան։ Այս տեսարան յուզիչ էր և սրտառուչ։

Ցաւարտ ճառին, վիլհելմ Բ. ձեռքն երկնցնելով Տ. Յարութիւն Ս. Պատրիարք Հօր ձեռքը թօթուեց։ Երբ Հայոց ընդունելութիւնն ալ վերջացաւ, մեր Ս. Պատրիարք Հայրը կայս. ամուլն առաջնորդեց իւ Ս. Գերեզման, որոյ մուտքին առջեւ Ցունաց Պատրիարք՝ Տ. Դամիանոս յունարէն լեզուաւ գրաւոր ճառ մը կարդաց եւ չնորհաւորեց Ն. Կ. Վեհափառութեանց ողջամբ ժամանումն ի Ս. Քաղաք։ կայս. ամուլը մուտ Ս. Գերեզմանի ներքին մասուան և ամէն բան դիտեց մեծ հետաքրքրութեամբ։ Նոցին Կ. Վեհափառութիւնք Ս. Գերեզմանէն ելնելով, դիմացի Ցունաց մեծ եկեղեցին մտան, ուր Ցոյն կրօնաւորներ քանի մը հնութիւններ ցոյց տուին, իմէջ այլոց Քրիստոսի խաչափայտէն մեծկակ կտոր մը և ե. գարուն չերուսաղէմ գըտրուած մագաղաթեայ Աւետարան մը։ Ցունաց եկեղեցիէն ելնելով կարգաւ այցելեցին Փուշ-Պսակի և Գիւտ-Խաչի մատուռներն և Հայոց Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցին, որ Ս. Յարութեան տաճարին է՝ հին մասը կազմելով յատկապէս Վիլհելմ Բ.ի ուշադրութեան առարկայ դարձաւ, ուր բաւական երկար մնալով հետաքրքրութեամբ դիտեց սիւներու գեղակերտ խոյակներն և հին պատկերները։ Ցետոյ կայսեր այցելեցին Հանդերձից Բաժանման, Ղունկիսնոսի և Զորրորդ Բանտի մատուռներն և Լատինաց Ս. Երեւումի եկեղեցին, ուր Լատին կրօնաւորք իրենց դրած էին Քրիստոսի կապուած տեսն մէկ կտորը — զոր տարին մի անգամ միայն դուրս կ'հանեն— և ելուսաղէմի Լատին Թագաւոր Գոտֆրուայի տապն ու խաչը։ Լատինաց եկեղեցէն ելնելով, Մահմետական գաղափարն «գավաս»ներէ, երեւցան Ս. Տաճարին արտաքին դրան դիմացը։ Վիլհելմ Բ. ապտետական հագուստ կ'կրէր, Ափսուպա-Վիքտորիա կայսրուհին բոլորովին պարզ հագած էր, իսկ բոլոր Թուրք և Գերման տաճիճանաւորները համազգեստով էին։ Տաճարին դուռը Լատինաց Պատրիարք՝ Տ. Բիավի, իր աջ ու ձախ կողմն ունենալով իւր օգնական եպսն և Ֆրանչիսկեան կրօնաւորաց Գիւարդն և ուրիշ բազմաթիւ եկեղեցականներ, իսալէբէն լեզուաւ բարի գալուստ մաղթեց Օգոստ. հիւրերուն և մէկ կողմ քաշուեցաւ։ Քրիստոսի պատանման տեղւոյն առջեւ կեցած էր Տ. Յարութիւն Ս. Պատրիարք Հայրն, իր չորք ունենալով չորս եպիսկոպոս և քանի չափ վարդապետ։ Ն. Բ. Սրբազնութիւն, եպիսկոպոսներ և վարդապետներէն ոմանք իրենց նշանները կախած էին։ երբ կայս. ամուլն Հայ կրօնաւորաց խումբին մօտեցաւ՝ երկու տարիքաւոր անմիջապես անոնց առջեւ տաքնեցին երկու չատ թանկագին գորգեր, զորս 70 տարի առաջ Ս. Աթոռոյս յիշատակ նուիրած են Ակնոյ Ամիրաներ։ Նոցին Կ. Վեհափառութիւնք կեցան գորգերու վրայ։ կայսրուհին կ'զրնտնուէր կայսեր աջ կողմն եւ իրենց չուրջ հիւր փաշաներ։ Ս. Պատրիարք Հայրն երկիւղած քայլերով յառաջացաւ, և գլխի համառօտ խոնարհութենէ մը յետոյ՝ Թուրքերէն գրական ոճով խօսեցաւ.—

«Ամենամեծ պատիւ մ'է ինձ չնորհաւորել Ձեր կայսերական և Արքայական Վեհափառութեանց վեհաշուք և երջանկաբեր ժամանումն ի Ս. Քաղաք, որ իմ Վեհափառ Տիրոջս եւ Վեհապետիս, Օգոստ. Սուլթանի չնքեղ հովանիին տակ համախմբուած զանազան դաւանութեանց վերաբերող համայն Քրիստոնեայ ժողովրդոց նուիրական կեդրոնն է։

«Երջանիկ կ'համարիմ զիս, որ իմ բարձրաստիճան եկեղեցականներովս կարող կ'ըլլամ յանուն Հայ եկեղեցւոյ ամենայն խոնարհութեամբ ողջունել Ձեր

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐ

— Ինչպե՞ս է ձեր առողջությունը, պարոն Ղազարյան, — հարցրեց ինձ մի ծանոթ, որին երկար ժամանակ չէի տեսել։

— Ինչպես տեսնում եք, — պատասխանեցի ես, — ոչ լավ եմ, ոչ վատ։ Ինչպես ասում են՝ ոչ ոտի վրա եմ, ոչ էլ պառկած։

— Ինչո՞ւ եք այդպես ասում, — զարմացավ ծանոթս։ — Ձեր դեմքը կարմիր է, աչքերը փայլում են, ձայնը հաստատուն է, ուրեմն ձեր առողջությունը լավ է։

— Ես էլ եմ այդպես կարծում, — ասացի ես, — բայց ինչպես ասացի, ոչ լավ եմ, ոչ վատ։ Ինչո՞ւ, որովհետև ես ինձ հիվանդ եմ զգում։

— Ինչպե՞ս կարելի է հիվանդ զգալ, երբ ոչ մի ցավ չունես, — զարմացավ ծանոթս։

— Ես էլ չգիտեմ, — ասացի ես, — բայց ինչպես ասում են՝ ինչ-որ բան ինձ ասում է, որ հիվանդ եմ։

— Ինչպե՞ս է ասում, — հարցրեց

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԳԵՐԱԳՈՅՆ ԽՈՐՀՐԴԻ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԳԵՐԱԳՈՅՆ ԽՈՐՀՐԴԻ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԳԵՐԱԳՈՅՆ ԽՈՐՀՐԴԻ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԳԵՐԱԳՈՅՆ ԽՈՐՀՐԴԻ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԳԵՐԱԳՈՅՆ ԽՈՐՀՐԴԻ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԳԵՐԱԳՈՅՆ ԽՈՐՀՐԴԻ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ

ԱՂԱՒԻՆԻ ՀԱՐՍԸ

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

ԳԵՂԱՐՎԵՍՏԻ ՂԱՐԻՆԵՍԵՑՒ

Ա

Հարսանիքի ընթացքին, երբ հարսը եւ փեսան ծունկի էին եկել քահանայի առջեւ, որ պսակի խորհրդական արարողութիւնը կատարէ, ներս մտաւ Ղարինէսի հայրը, Մարտիրոս Ամիրեան, եւ ձայն տուաւ.

— Ես ալ կուգամ պսակուելու։

Ամէնքն ալ զարմացան։ Ոչ ոք կը սպասէր, որ Մարտիրոս Ամիրեան պսակուելու գայ։ Ան ամուսնացած էր տասնհինգ տարի առաջ, եւ կինը մեռած էր ծնունդէն ետքը։ Ան ունէր միայն մէկ աղջիկ, Ղարինէսը, որ հիմա հարսնացու էր։ Ինչո՞ւ պիտի ուզէր ան պսակուիլ։ Ի՞նչ կը պատահէր, եթէ ան պսակուէր։

Ամէնքն ալ զարմացան, եւ ոչ ոք կրցաւ պատասխանել։ Ամէնքն ալ նայեցան իրարու եւ ուսերնին վերցուցին։

Մարտիրոս Ամիրեան ներս մտաւ, եւ ամէնքն ալ նայեցան անոր։ Ան ծանր քայլերով կը մօտենար։ Ան ունէր ամուր մարմին մը, եւ ամէնքն ալ գիտէին, որ ան ուժեղ մարդ մըն է։ Ան ունէր ուժեղ ձայն մը, եւ ամէնքն ալ գիտէին, որ ան կրնայ ուժեղ ձայնով խօսիլ։ Ան ունէր ուժեղ կամք մը, եւ ամէնքն ալ գիտէին, որ ան կրնայ ուժեղ կամքով գործել։

Ան ունէր ուժեղ սիրտ մը, եւ ամէնքն ալ գիտէին, որ ան կրնայ ուժեղ սիրել։ Ան ունէր ուժեղ ատելութիւն մը, եւ ամէնքն ալ գիտէին, որ ան կրնայ ուժեղ ատել։

Ան ունէր ուժեղ հոգի մը, եւ ամէնքն ալ գիտէին, որ ան կրնայ ուժեղ հոգիով ապրիլ։ Ան ունէր ուժեղ մարմին մը, եւ ամէնքն ալ գիտէին, որ ան կրնայ ուժեղ մարմնով մեռնիլ։

Ան ունէր ուժեղ կեանք մը, եւ ամէնքն ալ գիտէին, որ ան կրնայ ուժեղ կեանքով ապրիլ։ Ան ունէր ուժեղ մահ մը, եւ ամէնքն ալ գիտէին, որ ան կրնայ ուժեղ մահով մեռնիլ։

Ան ունէր ուժեղ ոգի մը, եւ ամէնքն ալ գիտէին, որ ան կրնայ ուժեղ